

Оксана Третяк

**Теорія і практика вищої
професійної освіти в Україні**

**методичні рекомендації
до практичних та лабораторних занять
(для здобувачів вищої освіти спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки)**

Рівне - 2020

Третяк О. М. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні. Методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять (для здобувачів вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки). Рівне: РДГУ, 2020 р. 22 с.

Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» розкривають зміст курсу, тематику і плани проведення практичних та лабораторних занять, індивідуальні завдання, завдання для самостійної роботи, питання підсумкового контролю та перелік рекомендованої літератури. Методичний посібник призначений для здобувачів вищої освіти, викладачів.

Рекомендовано кафедрою педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12.2 від 16 жовтня 2020 р.).

© О.М.Третяк, 2020
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» є обов'язковим компонентом у процесі фахової підготовки магістра з освітніх, педагогічних наук, викладача вищої школи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» є формування теоретичних знань та практичних навичок з організації вищої професійної освіти в Україні; розвиток у майбутніх фахівців професійної компетентності, педагогічного мислення, культури.

Завдання вивчення дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні»:

- сформувати цілісне уявлення щодо функціонування системи вищої професійної освіти в Україні;
- засвоїти систему знань про сутність вищої професійної освіти, її наукові засади, мету, завдання та принципи;
- проаналізувати основні нормативно-правові документи вищої освіти України;
- виявити основні закономірності, періоди та тенденції розвитку вищої професійної освіти в Україні та за її кордонами;
- дослідити систему вищої професійної освіти в Україні, її структуру та особливості організації освітнього процесу у закладах вищої освіти відповідно до вимог кредитно-модульної системи;
- набути магістрантами практичних умінь для майбутньої професійної діяльності.

«Теорія і практика вищої професійної освіти» є обов'язковим компонентом освітньої програми «Педагогіка вищої школи» і спрямована на формування:

- загальних компетентностей:

ЗК-2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до розуміння причинно-наслідкових зв'язків у предметній галузі.

ЗК-3. Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності, застосування знань та кращих практик.

ЗК-10. Здатність об'єктивно оцінювати та забезпечувати якість виконуваної діяльності.

- спеціальних компетентностей:

ФК-1. Здатність до здійснення професійної діяльності за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» відповідно до нормативно-правових документів в галузі освіти, до участі у роботі кафедри та інших професійних об'єднань; здатність формувати професійно важливі якості та компетентності майбутніх фахівців.

ФК-2. Здатність до оволодіння інформацією та до аналізу, порівняння, практичного впровадження й популяризації кращого досвіду вітчизняної та зарубіжної освіти і педагогіки.

ФК-7. Здатність до творчого і критичного мислення, інноваційної діяльності, приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПРН 1: Критично осмислювати історичні й сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні та світі; теоретичні завдання і практичні проблеми у професійній педагогічній діяльності з метою організації освітнього простору, розвитку особистого досвіду та майстерності.

ПРН 2: Демонструвати знання у вибраній спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»; знати та використовувати у професійній діяльності законодавчі і нормативно-правові документи у галузі вищої освіти.

ПРН 8: Знати і застосовувати традиційні та інноваційні форми, методи, методики й технології організації освітнього процесу у вищій школі, зокрема й інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 10: Знати і використовувати технології забезпечення якості освіти, критерії її оцінювання й способи моніторингу; конструювати і застосовувати засоби діагностики якості освіти у вищій школі.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Теоретичні аспекти вищої професійної освіти України*

Тема 1. Вища професійна освіта в Україні

Мета та завдання курсу. Сутність професійної освіти. Поняття «професійна освіта» і «професійне навчання». Державне управління вищою освітою України. Пріоритетні напрямки сучасної державної освітньої політики. Законодавство України про освіту. Етапи розвитку вищої освіти України. Концепція розвитку педагогічної освіти. Актуальні проблеми вищої професійної освіти в Україні.

Тема 2. Тенденції та перспективи розвитку системи вищої професійної освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід

Становлення системи професійної освіти. Поняття системи педагогічної освіти. Освітні парадигми: академічна, професійно-орієнтована, Формування та розвиток вітчизняної вищої освіти кінця ХХ – початку ХХІ ст. Світові модифікації вищої професійної освіти. Освіта впродовж життя.

Тема 3. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу

Європейська освітня інтеграція. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи. Документи Болонського процесу. Основні завдання, принципи та етапи формування зони європейської вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Регіоналізація вищої освіти.

Змістовий модуль 2. *Вища освіта і вища школа України*

Тема 4. Освітня діяльність як напрям державного управління

Сутність ключових понять «освітній процес», «освітня діяльність», «освітня послуга», «суб'єкт освітньої діяльності». Ліцензування освітньої діяльності. Нормативно-правове підґрунтя здійснення інноваційної освітньої діяльності. Інноваційні процеси

розвитку професійної (педагогічної) освіти. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти.

Тема 5. Стандартизація в освіті

Актуалізація проблеми стандартизації в освіті: поняття «освітній стандарт». Система нормативних документів стандартизації сфери вищої освіти. Поняття «професійний стандарт». Нормативно-правове підґрунтя визначення поняття «кваліфікація». Національна рамка кваліфікацій. Система стандартів вищої освіти. Науково-методична рада МОН України. Методологія стандартизації в освіті.

Тема 6. Система вищої освіти в Україні

Система вищої освіти України. Вищі навчальні заклади: основні завдання, типи закладів. Рівні освіти в Україні та їх характеристика. Суб'єкти системи вищої професійної освіти. Бакалаврат у структурі вищої освіти України. Магістратура та докторантура у системі вищої освіти України. Освітні програми. Управління ЗВО в Україні. Заклади вищої освіти Рівненщини.

Тема 7. Організація освітнього процесу у ЗВО

Мета та завдання освітнього процесу ЗВО. Форми здобуття вищої професійної освіти в Україні. Європейська кредитно-трансферна та накопичувальна система (ECTS). Кредитно-модульна система організації освітнього процесу. Функції кредитно-модульної системи. Поняття «модуля» та «кредиту». Особливості організації освітнього процесу в умовах ЄКТС. Академічна і професійна мобільність.

Методичне забезпечення практичних та лабораторних занять

Практичне заняття є основною формою заняття для засвоєння лекційного матеріалу і обговорення питань, винесених для самостійного опрацювання студентами. Практикум є елементом системи контролю знань, і в той же час структурним компонентом формування умінь і навичок підготовки фахівця — менеджера в освітній галузі. Кожен практикум є важливим засобом активізації мисленнєвої діяльності особистості в освітньому процесі. Проте, цей процес буде більш ефективним якщо: по-перше, суб'єкти процесу уміло і цікаво організують його проведення; по-друге, кожен тему буде супроводжувати творча праця студентів. Творчість студента може бути ефективною при умові виконання відповідних підготовчих етапів:

- вивчення, осмислення рекомендованої літератури;
- аналіз педагогічного досвіду улюблених вчителів, викладачів, менеджерів, а також різноманітних психолого-педагогічних спостережень;
- співставлення особистісного досвіду, отриманого в процесі навчання, із теоретичними знаннями, одержаними на лекції та в результаті опрацювання рекомендованої літератури;
- теоретичні і практичні висновки з кожного питання плану;
- визначення перспектив удосконалення майбутньої педагогічної діяльності майбутнього фахівця.

Важливе значення має і те, що на практикумі визначаються та усвідомлюються технології проведення лабораторних занять, що сприяє ефективності завдань, методик і методичних прийомів, які вивчаються фаховими дисциплінами прикладного спрямування. Обговорення самостійно підготовлених рефератів і доповідей на практичному занятті, розгляд конкретних фахових ситуацій сприяє формуванню умінь та навичок майбутнього спеціаліста. Сприяє підвищенню компетентності майбутнього фахівця також: дискусія з приводу використання варіантних та індивідуальних завдань для практичних занять з метою активного залучення кожного здобувача освіти до їх виконання; ділова або рольова гра як метод активного навчання з фахових дисциплін; методичне і організаційне

забезпечення проведення ділової або рольової гри на прикладі суб'єктів політичної, правової, господарської діяльності, за тематикою фахових навчальних дисциплін різноманітних спеціалізацій.

Ефективною формою організації освітнього процесу у ЗВО, яка ґрунтується на самостійній роботі студента, є лабораторні заняття. Основними завданнями лабораторних занять є поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування умінь і навичок планування, аналізу та узагальнення; відпрацювання сформованих умінь та навичок.

ТЕМАТИКА І ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Тема: Загальні засади професійної освіти в Україні

Мета заняття: Мета вивчення: засвоєння сутності поняття «вища професійна (педагогічна) освіта» (та суміжних з ним); вивчення нормативно-правової бази функціонування та розвитку вітчизняної вищої професійної (зокрема, педагогічної) освіти в умовах соціально-економічного реформування держави; визначення актуальних питань розвитку сучасної професійної (педагогічної) освіти.

План:

1. Мета, предмет та завдання курсу. Визначення понять «професійна освіта» та «професійне навчання».
2. Державне управління вищою освітою як напрям реалізації державної політики країни.
3. Концепція розвитку педагогічної освіти.
4. Актуальні проблеми вищої професійної (педагогічної) освіти в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «професійна освіта». Поясніть причини існування різних дефініцій цього поняття.
2. Чи можна ототожнювати поняття «професійна освіта» та «професійно-технічна освіта»?
3. Чим визначається зміст професійного навчання?
4. У чому полягає сутність поняття «освітня політика»?
5. Які фактори впливають на освітню політику?
6. Спираючись на освітню нормативно-правову базу, охарактеризуйте етапи розвитку вищої освіти періоду незалежності України.
7. Сформулюйте проблеми, які постали перед сучасною (зокрема вищою професійною) освітою у світі й Україні та обговорюються науковцями в аспекті професійної підготовки майбутніх педагогів.

Практичне заняття №2

Тема: Нормативно-правова база вищої професійної освіти

Мета заняття: Мета вивчення: засвоєння сутності поняття «вища професійна (педагогічна) освіта» (та суміжних з ним); вивчення нормативно-правової бази функціонування та розвитку вітчизняної вищої професійної (зокрема, педагогічної) освіти в умовах соціально-економічного реформування держави; визначення актуальних питань розвитку сучасної професійної (педагогічної) освіти.

План:

1. Законодавство України про освіту.
2. Закон України «Про освіту». Структура освіти в Україні. Освітні рівні. Принципи вищої освіти.
3. Закон України «Про вищу освіту».
4. Концепція розвитку педагогічної освіти.
5. Робота міжнародних та освітніх програм і проєктів

Питання для самоконтролю

1. Які документи регламентують вищу освіту в Україні? Проаналізуйте їх.
2. Проаналізуйте структуру освіти в Україні.
3. Охарактеризуйте освітні рівні в Україні; проведіть порівняльний аналіз з освітніми рівнями європейських країн.
4. Обґрунтуйте мету вищої освіти сьогодення.
5. Які принципи вищої освіти проголошено у законі України «Про освіту»?
6. У чому полягає актуальність розроблення МОН України «Концепції розвитку педагогічної освіти»?
7. Визначте виклики, на які повинна відповісти «Концепція розвитку педагогічної освіти»?
8. Проаналізуйте сайт університету, на які нормативно-правові документи здійснюється посилання в організації діяльності ЗВО.

Практичне заняття №3

Тема: Генезис вищої професійної освіти в Україні

Мета заняття: Мета вивчення: засвоєння сутності поняття «вища професійна (педагогічна) освіта» (та суміжних з ним); вивчення нормативно-правової бази функціонування та розвитку вітчизняної вищої професійної (зокрема, педагогічної) освіти в умовах соціально-економічного реформування держави; визначення актуальних питань розвитку сучасної професійної (педагогічної) освіти.

План:

1. Становлення і розвиток вищої освіти України.
2. Вища освіта України і Болонський процес.
3. Сучасні проблеми у сфері вищої освіти в Україні.
4. Міжнародні рейтинги ЗВО.
5. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти за кордоном (США, Франція, Англія, Німеччина, Японія тощо).

Питання для самоконтролю

1. Які ознаки дозволяють виокремлювати три періоди становлення професійної підготовки в Україні?
2. У чому сутність хронологічного підходу до визначення етапів формування та розвитку вітчизняної освіти періоду незалежності?
3. Що дозволяє визначити застосування парадигмального підходу для виділення етапів розвитку вітчизняної освіти?
4. Чому, на Вашу думку, останніми роками відбулося значне скорочення кількості ЗВО? Як Ви оцінюєте цю тенденцію?
5. Що таке бінарна та унітарна тенденції системоутворення в структурі вищої освіти?
6. Назвіть пріоритетні тенденції трансформації вищої професійної (педагогічної) освіти за кордоном. Які з них, на Вашу думку, варто запозичити вітчизняній системі освіти?
7. Назвіть умови, що сприяли входженню України до Болонського процесу.
8. Які міжнародні документи передували ухваленню Болонської декларації? У чому полягає їх значення?
9. Визначте та схарактеризуйте етапи Болонського процесу.
10. Що таке триступенева система вищої освіти, яких модифікацій вона зазнала?

Практичне заняття №4

Тема: Державне управління вищої освіти України

Мета заняття: Мета вивчення: засвоєння сутності поняття «вища професійна (педагогічна) освіта» (та суміжних з ним); вивчення нормативно-правової бази функціонування та розвитку вітчизняної вищої професійної (зокрема, педагогічної) освіти в умовах соціально-економічного реформування держави; визначення актуальних питань розвитку сучасної професійної (педагогічної) освіти.

План:

1. Структурно-функціональна модель закладів вищої освіти.
2. Типи ЗВО та основні напрями їх діяльності.
3. Принципи управління ЗВО: автономії і самоврядування; керівництво ЗВО та його структурних підрозділів.
4. Система управління ЗВО. Структура ЗВО та планування його діяльності. Управління освітньо-виховним процесом у ЗВО.
5. Структурні підрозділи ЗВО різних рівнів акредитації.
6. Органи громадського самоврядування у ЗВО. Студентське самоврядування та його роль в управлінні ЗВО.
7. Заклади вищої освіти Рівненщини.

Питання для самоконтролю

1. Які нормативно-правові документи регулюють управління ЗВО?
2. Охарактеризуйте типи ЗВО.
3. Проаналізуйте принципи управління ЗВО.
4. Розкрийте структуру закладів вищої освіти.
5. Дайте характеристику органів студентського самоврядування та розкрийте їх роль в управлінні вищої школи.
6. Дослідіть діяльність студентського самоврядування у вашому ЗВО.
7. Проаналізуйте регіоналізацію закладів вищої освіти, зробіть висновки.

Практичне заняття №5

Тема: Особливості організації освітнього процесу у ЗВО

Мета заняття: Мета вивчення: засвоєння сутності поняття «вища професійна (педагогічна) освіта» (та суміжних з ним); вивчення нормативно-правової бази функціонування та розвитку вітчизняної вищої професійної (зокрема, педагогічної) освіти в умовах соціально-економічного реформування держави; визначення актуальних питань розвитку сучасної професійної (педагогічної) освіти.

План:

1. Структура й особливості освітнього процесу у вищій школі.
2. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у ЗВО.
3. Галузеві стандарти вищої освіти та їх функції. Освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця. Освітньо-професійна програма фахівця. Навчальний план. Засоби діагностики якості вищої освіти.
4. Академічна і професійна мобільність.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення кредитно-модульній системі організації навчального процесу (КМСОНП).
2. Які завдання покликана розв'язати кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП)?
3. Назвіть основні поняття, які входять до предметного поля КМСОНП.
4. Дайте визначення Європейській кредитно трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС).
5. Визначте об'єктивні умови запровадження ЄКТС до вітчизняної системи вищої професійної освіти.
6. Які освітні ступені визначені в сучасній нормативній базі вітчизняної вищої освіти?
7. Окресліть головні питання, які потребують першочергового вирішення задля системного та повноцінного входження вітчизняної системи вищої освіти до європейського освітнього простору.

Тематика лабораторних занять Орієнтовна структура лабораторного заняття

1. Інформаційно-дискусійний блок (повторення теоретичного матеріалу з теми) **до 15 хв.**

2. Практично-перетворюючий блок (включення здобувачів вищої освіти у різні види діяльності) **до 45 хв.**

3. Рефлексивний блок (оцінка власних знань) **до 10 хв.**

4. Контрольно-оцінний блок (оцінка викладачем навчальної діяльності здобувачів) **до 10 хв.**

Лабораторне заняття № 1

Тема: Нормативні документи сфери вищої професійної освіти в Україні

Мета: ознайомитися з законодавчою базою вищої освіти України; проаналізувати основні нормативні документи вищої освіти.

Питання до перевірки рівня підготовки студентів до заняття:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Концепція розвитку педагогічної освіти.
4. Стандартизація в освіті.

Завдання:

1. Проаналізувати законодавство України у сфері вищої освіти.
2. Проаналізувати державні, галузеві стандарти вищої освіти.
3. Назвіть принципи побудови вищої освіти України.

Лабораторне заняття № 2

Тема: Кредитно-модульна система організації освітнього процесу

Мета: дослідити особливості кредитно-модульної системи організації освітнього процесу у ЗВО; проаналізувати ключові

терміни КМС та вміти виокремити у курсі навчальної дисципліни модулі, змістові модулі; визначати кількість кредитів, умови їх накопичення.

Питання до перевірки рівня підготовки студентів до заняття:

1. Кредитно-трансферна система накопичення кредитів.
2. Особливості кредитно-модульної системи організації освітнього процесу у ЗВО України.
3. Оцінювання в умовах ЄКТС.

Завдання:

1. Проаналізувати Положення щодо організації освітньо-виховного процесу у РДГУ.
2. Ознайомитися з освітнім контентом навчальної дисципліни.
3. Розробити структуру модуля на прикладі навчальної дисципліни (на вибір).

Лабораторне заняття № 3

Тема: Круглий стіл «Модернізація і реформування системи вищої професійної освіти в Україні»

Мета: проаналізувати систему вищої професійної освіти України та дослідити шляхи її розвитку; розробити проєкт модернізації вищої освіти України.

Питання до перевірки рівня підготовки студентів до заняття:

1. Система вищої освіти України.
2. Фактори соціалізації особистості в умовах інклюзивної освіти

Завдання:

1. Проаналізуйте систему вищої освіти України.
2. Визначте та проаналізуйте шляхи розвитку вищої професійної освіти в Україні.
3. Розробіть проєкт модернізації вищої освіти України.
4. Дослідіть актуальні проблеми вищої освіти України:

Завдання для самостійної роботи з курсу «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні»

1. Опрацювати теоретичний матеріал з тем курсу.
2. Написання реферату:
  - Сутність вищої професійної освіти в Україні.
  - Тенденції трансформації вищої професійної освіти за кордоном.
    - Напрями вдосконалення вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
    - Особливості впровадження Європейської кредитно-трансферної системи.
    - Стандартизація освіти як важлива умова розвитку регіональних освітніх систем.
    - Безперервна освіта як виклик сучасності.
3. Підготовка мультимедійних презентацій до тем курсу.
4. Схематично зобразити систему вищої освіти України.
5. Дослідити регіональний аспект вищої освіти Рівненщини.
6. Проаналізувати законодавство України у сфері вищої освіти.
7. Проаналізувати державні, галузеві стандарти вищої освіти.
8. Назвіть принципи побудови вищої освіти України.
9. Проаналізувати Положення щодо організації освітньо-виховного процесу у РДГУ.
10. Ознайомитися з освітнім контентом навчальної дисципліни.
11. Розробити структуру модуля на прикладі навчальної дисципліни (на вибір).
12. Визначте та проаналізуйте шляхи розвитку вищої професійної освіти в Україні.
13. Розробіть проект модернізації вищої освіти України.
14. Дослідіть актуальні проблеми вищої освіти України:
15. Сформулюйте проблеми, які постали перед сучасною (зокрема вищою професійною) освітою у світі й Україні та обговорюються науковцями в аспекті професійної підготовки майбутніх педагогів.

16. Заповніть таблицю «Періодизація розвитку вітчизняної освіти»

17. Обґрунтуйте передумови входження України до світового освітнього простору.

18. Заповніть таблицю: «Документи Болонського процесу»

№ з/п	Дата ухвалення	Назва документу	Зміст

19. Розкрийте сутність основних понять ЄКТС.

20. Опрацюйте положення «Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в Україні». У чому актуальність введення дуальної форми навчання.

21. Опрацюйте Національну рамку кваліфікацій. Визначте, який кваліфікаційний рівень відповідає освіті, яку ви здобуваєте.

22. Визначте спільні та відмінні ознаки освітнього та професійного стандартів.

23. Охарактеризуйте рівні кваліфікацій за національними дескрипторами.

24. Схематично зобразіть структуру управління ЗВО.

25. Дослідіть особливості студентського самоврядування у вашому закладі вищої освіти.

26. Охарактеризуйте особливості організації освітнього процесу в умовах ЄКТС.

27. Дослідіть, як реалізується академічна і професійна мобільність у вашому ЗВО.

28. Промоніторте сайт університету і ознайомтеся з особливостями організації освітнього процесу РДГУ (положення та рекомендації).

Індивідуальні завдання

Підготувати презентацію (проект) з доповіддю для участі у засіданні Круглого столу «Модернізація і реформування системи вищої професійної освіти в Україні».

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ..

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				ІНДЗ	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	20	
10	5	9	7	5	7	7		
Модульний контроль – 1			Модульний контроль - 15					

Критерії за видами діяльності

№ з.п	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	10
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять	4	
	Виконання завдань лабораторних занять	2	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
T2	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	5
	Виконання завдань самостійної роботи	4	
T3	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	9
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять	3	

	Виконання завдань лабораторних занять	2	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Модульний контроль (тестування)		15	15
T4	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять	3	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
T5	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	5
	Виконання завдань самостійної роботи	4	
T6	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань лабораторних занять	2	
	Виконання завдань самостійної роботи	4	
T7	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	7
	Виконання завдань, опитування та участь в обговоренні під час практичних занять	3	
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
Модульний контроль (контрольна робота)		15	15
ІНДЗ: проект (презентація) з доповіддю «Модернізація і реформування системи вищої професійної освіти в Україні»		20	20
Разом			100

Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Сутність професійної освіти.
2. Законодавство України про освіту.
3. Становлення системи професійної (педагогічної) освіти.

4. Особливості розвитку вищих навчальних закладів України кінця ХХ – початку ХХІ ст.
5. Пріоритетні тенденції трансформації вищої (педагогічної) освіти за кордоном.
6. Євроінтеграція в освіті.
7. Реалізація принципів Болонського процесу.
8. Проблеми адаптації системи вищої освіти України до Болонського процесу.
9. Освітня діяльність як напрям державного управління.
10. Ліцензування освітньої діяльності.
11. Особливості дуальної форми здобуття освіти.
12. Стандартизація в освіті. Поняття професійного стандарту.
13. Національна рамка кваліфікацій.
14. Система стандартів вищої освіти України.
15. Структура освіти в Україні.
16. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні.
17. Принципи вищої освіти України.
18. Типи ЗВО та основні напрями їх діяльності.
19. Принципи управління ЗВО.
20. Система управління закладами вищої освіти.
21. Структура ЗВО та планування його діяльності.
22. Управління освітньо-виховним процесом у ЗВО.
23. Структурні підрозділи ЗВО різних рівнів акредитації.
24. Органи громадського самоврядування у ЗВО.
25. Студентське самоврядування та його роль в управлінні ЗВО.
26. Структура й особливості освітнього процесу у вищій школі.
27. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у ЗВО.
28. Основні види занять у вищій школі.
29. Організація контролю та оцінка якості навчання.
30. Курсові та дипломні роботи здобувачів вищої освіти як підсумковий контроль знань.
31. Освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця.
32. Освітньо-професійна програма фахівця.
33. Кредитно-модульна система організації освітнього процесу.
34. Академічна і професійна мобільність.

Рекомендована література

Основна

1. Вища освіта і Болонський процес: навч. посібн. / за ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: Богдан, 2004. 384 с.
2. Теорія і методика професійної освіти: навч. посібн. / З.Н.Курлянд, Т.Ю. Осипова, Р.С. Гурін. Київ: Знання, 2012. 390 с.
3. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів: монографія. Київ, 2014. 125 с.
4. Сисоева С.О., Соколова І.В. Теорія і практика вищої освіти: навч. посібник. Київ-Маріуполь, 2016. 338 с.
5. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / авт.-укл.: Т.О.Дороніна. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 250 с.
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Вид-во Львівської політехніки. 2014. 168 с.
7. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: конспект лекцій для магістрантів спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / Укр. інж.-пед. акад.; уклад. Н. О. Брюханова. Харків: УПА, 2011. 92 с.

Допоміжна

1. Ващенко А.П. Перспективи розвитку професійної освіти в Україні. Збірник наукових статей. Київ, 2017. Вип. 5. С. 273–282.
2. Гончаров С.М., Гурін В.А. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: методичні аспекти: Монографія. Рівне: НУВГП, 2008. 626 с.
3. Гришук Ю.В. Визначення професійної освіти і навчання: сучасні акценти. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2014. Вип. 4. С. 16 – 22.
4. Данилова О. Перспективні напрямки розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні. Педагогічний альманах. Херсон, 2015. С. 165 – 171.
5. Копілевич В. А. Напрями еволюції професійної освіти. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і*

природокористування України / редкол.: Д.О.Мельничук (відп. ред.) та ін. Київ, 2014. Вип.199, Ч.1. С. 167-175.

6. Копілевич В.А. Складові якості професійної вищої освіти. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України* / редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. Київ, 2013. Вип. 192, Ч.1. С. 245-253.

7. Мистецтво бути викладачем: практич. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. Київ, 2003. 144 с.

8. Ничкало Н.Г. Неперервна професійна освіта як філософська і педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. Вип. 1. С. 9 - 22.

9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ, 2000. 239 с.

10. Oksana M. Tretyak, Oksana M. Mishchenia, Olha L. Kravchenko, Irina Y. Borisyyuk, Zoriana M. Vakolia. Models of Introduction of Dual Professional Education (Моделі впровадження дуальної професійної освіти (кейси різних держав)). *International Journal of Higher Education*. (Canada). Vol. 9, No. 7 (Special Issue), August 2020. P. 94-106. (ABSTRACTING AND INDEXING: Cabell's Directory; ERA; ERIC; GETIT@YALE (Yale University Library); Harvard Library E-Journals; Lockss; PKP Open Archives Harvester; ProQuest; ResearchGate; Scopus (2018-2021); SHERPA/RoMEO; The Standard Periodical Directory; UCR Library).

Навчально-методичне видання

Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні

Методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять
(для здобувачів вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні
науки)

Автор:
Третяк Оксана Миколаївна

Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12

